

PREDKLADACIA SPRÁVA

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky predkladá na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 525 zo dňa 4. septembra. 2024.

V návrhu zákona sú spresnené niektoré ustanovenia na základe Správy o výsledku kontroly 2024 „Kontrola vo vybraných vodárenských spoločnostiach“, ktorú predložil Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v auguste 2024, a podľa ktorej NKÚ SR odporúča sa zamerať na legislatívnu úpravu zákona č. 442/2002 Z. z., a to zabezpečením verejného záujmu prostredníctvom úpravy podmienok osobitného postavenia štátu a obcí ako ich akcionárov.

Cieľom návrhu zákona je úprava a doplnenie niektorých ustanovení, ktoré vyplynuli z požiadaviek správy. Vodovody a kanalizácie sú nevyhnutné pre zabezpečenie verejného zdravia, ekologickej stability a trvalo udržateľného rozvoja miest a obcí. Zavedením zákonného predkupného práva štátu má za cieľ chrániť verejný záujem v zmysle zákona a zabezpečiť dlhodobú stabilitu a kvalitu vodárenských služieb na Slovensku. Štátne predkupné právo umožňuje, aby verejný záujem mal prednosť pred obchodnými záujmami samotných právnických osôb, ktoré sú vlastníelmi verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie.

Ďalším dôvodom predloženia návrhu zákona je najmä zabezpečiť, aby vodárenské spoločnosti, ktorých akcionármi sú obce a mestá využívali finančné prostriedky získané z regulovaných činností výlučne na činnosti súvisiace s výrobou, distribúciou, prevádzkou, údržbou, obnovou a rozvojom verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Je to dôležité, pretože tieto spoločnosti spravujú strategický majetok, ktorý má kľúčový význam pre zabezpečenie základných potrieb obyvateľstva. Financovanie vodárenských spoločností je takmer výlučne závislé od poplatkov za regulované činnosti, ktoré platia občania. Tieto peniaze by mali byť striktne využívané na zabezpečenie kvalitnej a spoľahlivej dodávky vody a odvádzania odpadových vôd. Vo vzťahu k obnove vodárenskej infraštruktúry, na ktorej NKU identifikoval niekoľko miliardový dlh, sa vymedzuje využitie účelovej finančnej rezervy výlučne na jej obnovu. K tomuto účelu sa v zákone súčasne presne definujú pojmy obnova, oprava a údržba.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a zákonmi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

Návrh zákona nemá byť predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.